

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

155. Quodnam, seu à quo tempore beneficia promoti in Episcopum vacare incipiant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Quaestio 153. An, & quando Papa dispensare soleat cum promotus ad Episcopatum, ut priora retineat, vel etiam nova recipere valeat beneficia?

Respondeo: solet quandoque Papa facere gratiam, & dispensare, ut beneficia à promotis in Episcopatum retineantur, etiam praescindendo ab eo, an is pauper sit. Laym. *ad c. si gratiosè. de rescrip. n. 1.* ubi: quod tamen hoc ipsum odiosum est, utpote pluralitatem beneficiorum, & paucitatem ministrorum inducens, & ambitionem nutriendam sit stri& interpretatiōis. Per eam autem dispensationem super retentione illorum beneficiorum, eadem tanquam per appositionem mandis Papae manere affecta Papae, dictum est ante ex C. de Luca. *de benef. d. 4. n. 9.* Quin & beneficia incompatibilia aliis cum Episcopatu posse ab Episcopo retineri, & multo magis de novo conferri ex dispensatione Papae, ait Pirh. *loc. cit. nu. 163.* loquens de Episcopo paupere.

Quaestio 154. An igitur etiam vice versa vacet Episcopatus per adeptionem beneficij alterius?

Respondet Castrop. *loc. cit. nu. 5.* affirmativam sibi videri probabiliorē, eò quod quodlibet beneficium sit incompatible cum Episcopatu, ita ut retineri nullatenus possit, juxta *c. cum in cunctis. de elect. Concilium autem Trid. sess. 7. c. 4.* inducat ipso jure vacationem beneficij incompatibilis praehabiti, adeòque vacet Episcopatus obtentione cujuslibet beneficij. Et efficacius procedat hac vacatio, ubi beneficium de novo obveniēns est curatum, dignitas, officium, personatus juxta *c. de multa. cum Episcopatus etiam sit dignitas, & quidem potissima.* Neque obstat collationem beneficiorum citra dispensationem Papae factam Episcopo esse nullam, juxta dicta paulò antè, adeòque non valentem inducere vacationem Episcopatus. Nam, cum stultus non debeat esse melioris conditionis, quam prudens, si legitima obtentione beneficij incompatibilis inducit praexistens vacationem, eam etiam inducere debet illegitima, Verùm contrarium, nimirum per obtentionem alterius beneficij, etiam dum hoc est dignitas, v. g. Abbatia, non vacare Episcopatum, tenent Pirh. *loc. cit. nu. 164.* citans Laym. *Theol. mor. l. 4. tr. 5. c. 2. n. 3.* Garc. *loc. cit. n. 43.* citans Abb. *in c. cum nostris. de concess. preb. n. 4.* Rebuff. *in concord. tit. de mand. Apostolic. §. statumus.* Coraf. *de benef. p. 1. c. 10. n. 8. &c.* eò quod in materia odiosa nomine dignitatum vel personatum, adeòque nec in *c. de multa.* (uti & hoc cap. loquens de dignitatibus curatis locum non habere in Episcopatu, ait Nav. *conf. 14. de elect. n. 3.* Hojed. *c. 4. n. 12.* apud Garciam) non veniat Episcopatus ob specialem prerogativam. Et quòd Episcopatus sine speciali licentia non possit deseri, Pirh. *loc. cit.* Idem de Abbatia, quòd hac nimirum non vacet per obtentionem alterius beneficij, tenent idem AA. pro quo Pirh. citat Rebuff. *in pr. in reg. 26. Cancell. §. penult.* & Garc. Colmam.

Quaestio 155. Quando nam, seu à quò tempore beneficia promoti in Episcopatum vacare incipiant?

Respondeo primò: Non vacare illa ante confirmationem electi in Episcopum; cum primum.

usquam electio confirmata sit, electus jus nullum in Episcopatu habeat, & nomine promotionis intelligatur electio & confirmatio simul. Castrop. *loc. cit. n. 1.* quòd si electus in Episcopum administrasset de facto, vacare ejus beneficia asserit Abb. *in §. 1. cap. cum in cunctis. de elect. num. 10.* lapsò tamen trimestri praefixo ad consecrationem. Verùm hanc sententiam Abb. procedere, ait Garc. *p. 11. c. 6. n. 22.* quando quis administrasset de facto ante confirmationem, qui esset consecratus, licet illicitè (valide tamen, aliàs enim consecratio se haberet, ac si facta non esset. Garc. *ibid. nu. 23.*) eò quòd, si quis injustè se faciat in Episcopum consecrari, eodem modo vacent ejus beneficia, ac si canonicè consecratus esset, juxta gl. *in c. eum quò. de preb. in 6. v. obtinebat.* Garc. *loc. cit. n. 22.* Quòd si autem electus intra trimestre confirmationem non petat, aut per ipsum stet, quò minus confirmetur (idem est de non praefixo intra trimestre consensu electioni) etiam amittat omne jus ad Episcopatum sibi per electionem quaesitum, juxta *c. quàm sit. de elect. in 6. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12.* non tamen per hoc vacabunt priora ejus beneficia.

2. Respondeo secundò: Spectato jure communi, non censetur beneficia vacare ante adeptam possessionem pacificam. Castrop. *loc. cit. Garc. loc. cit. n. 5.* citans quamplurimos. Paris. *l. 3. g. 1. n. 77.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 16. q. 12.* Hanc possessionem debere insuper esse fructuosam tradit Pirh. *de preb. n. 162.* ubi: si promotus ad Episcopatum non percipiat fructus Episcopatus; quia ii ex causa ad certum tempus reservantur alteri, etiam post consecrationem, & obtentam possessionem beneficia promoti non vacant. citat pro hoc Garc. Quòd si tamen electus, confirmatus fuerit morosus in ea adipiscendà, & intra 3. menses à confirmatione non fecerit se consecrari, vacabunt ipso jure ejus beneficia, juxta *c. cum in cunctis.* & ibi passim Auctores. Castrop. *loc. cit. n. 1.* Illud tamen certum, illa beneficia, quae promoti obtinent tempore promotionis, censeri vacare à puncto promotionis in ordine ad effectum, ne illa promotus renuntiare aut permutare possit; quia statim reservantur Papae per *extrav. ad regimen. de preb. & per reg. 25. Cancell. promovendorum ad Episcopatus, aliàsve Praelaturas à puncto electionis.* Garc. *loc. cit. n. 30.* (qui tamen *n. 37.* ait, hoc non observari in Hispania, ubi electi ad Episcopatus beneficia sua resignant in favorem illorum, quos rex nominat) Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans Nav. Barb. Azor. &c. de cetero

3. Respondeo tertio: Spectato stylo Curiae, statim post promotionem, id est, post electionem confirmatam à Papa, ante captam etiam à confirmato possessionem vacant. Mandos. *ad reg. 1. Cancell. q. 15. n. 3. & 4.* Hojed. *de incompat. c. 4. nu. 14.* Lambert. *de jure pat. p. 1. l. 2. g. 6. a. 12. n. 12.* Bursat. *l. 4. cons. 351. n. 4. & 5.* Gigas. Rebuff. &c. citati à Garc. *p. 11. c. 6. n. 7.* Verùm hoc procedit, ubi Papa in promotione, hoc est, in confirmatione decernit beneficia ex tunc vacare; si enim non adest expressum hoc decretum vacationis, statum juris communis dispositione (intellige, ut non vacent ante possessionem) & ab eo regulatur stylus curiae. Garc. *loc. cit. n. 9.* Referens sic expressè decretum saepè à Rota, & nominatim in una Pharensis pensionis coram ipso Clement. 8. quae est decisio 233. p. 1. *divers.* Idem tradit Castrop. *loc. cit. n. 1.* ubi: spectato stylo curiae, & recepta consuetudine, Papa confirmans electionem solet decernere, beneficia ha-

bita ab illo puncto vacare, & virtute hujus decreti vacabunt, providerique poterunt, & provisi de illis accipere possessionem, antequam confirmatus possessionem sui Episcopatus accipiat; atque ita de stylo curiæ tantum est, & praxi communi receptum, quod beneficia in confirmatione censeantur vacare, sive quod eodem consistorio Episcopus à Papa confirmetur, omniaque ejus beneficia, & pensiones vacare pronuncietur. Non verò est de stylo curiæ, quod beneficia censeantur præcisè vacare per promotionem seu confirmationem, Garc. cit. n. 9, ex c. eam te. de rescrip. n. 20 Nav. in c. accepta, de rescrip. spoliar. opposit. 10. n. 34. Germon. Simonet. &c. licet autem in illo casu talis decreti verè & effectualiter vacent illa beneficia, & de iis provisi capere possit possessionem antequam adeptam à promotore possessionem Episcopatus (ut Castrop. loc. cit. & Garc. num. 10. sentit contra Abb. & qui eum sequuntur, Mandos. ad reg. 26. q. 4. nu. 5. Bursat. loc. cit. nu. 4. Hojed. loc. cit. n. 15. & alii apud Garc. n. 8. censentes, quod licet promoti beneficia statim conferantur, tamen illa collatio non habeat effectum, & beneficia illa verè & effectualiter vacare non censeantur, nisi adepti à promotore possessionem Episcopatus; cum quis providere non debeat primum beneficium, quamdiu secundum plenè non est assecutus, juxta c. si quis jam translatus. 21. q. 2. & gl. ibi.) quia ita velle videtur Papa in decernendo; si tamen promotus non possit capere possessionem Episcopatus, possit redire ad sua beneficia etiam sine nova collatione; quia illud decretum Papæ intelligitur sub tacita conditione; nisi fortè provisi non possent consequi Episcopatum, Argumento cap. si beneficia, de præb. in 6. Garc. cit. n. 10. Castrop. cit. nu. 1. ubi etiam, quod ob causam ista beneficia non plenè & perfectè vacent, nec firmiter provideri possint, sed sub conditione, si promotio confirmari effectum habeat.

4. Respondeo quartò: Sicut illa beneficia ex dicto stylo curiæ (supposito nempe dicto decreto) vacant ante adeptam à promotore possessionem, ita etiam ante eisdem consecrationem, ita videntur sentire iidem AA. Garc. Castrop. &c. & expressè Paris. l. 3. q. 1. n. 77. de cetero, præcise deinde à stylo illo, si Episcopus statim à confirmatione consecratus ante consecrationem possessionem, vel statim, ac consecratus est, possessionem accepit, vacant eo ipso ipsius beneficia, adeoque etiam ante illos 3. menses elapsos, qui à jure conceduntur ad suscipiendam consecrationem, ita ut statim conferri possint. Si verò possessionem non accepit, nec ante consecrationem, nec statim post eam, non vacant, sed expectandus est lapsus istorum 3. mensium, vel saltem donec consecratus possessionem consequatur, ut ea beneficia conferri possint. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. ex Panor. mit. & Jo. And. contra Imol. &c. qui indifferenter seu indistinctè tradunt, ea vacare statim à consecratione, etiam ante elapsos dictos 3. menses. Idem cum Azor tradit Garc. loc. cit. num. 12. dum ait: quod attinet ad vacationem beneficiorum spectabitur solum ad possessionem, num Episcopus eam sit adeptus, vel per eum steterit, quod minus eam accepit: Confirmatque id ipsum ex decisione Rotæ in Toletan. Scholasteria. 22. Junii. 1592. quam fuse ibidem recitat: in qua dicitur, ad vacationem beneficiorum promoti duo requiri, ademptionem scilicet possessionis & consecrationis,

vel hujus (hoc est consecrationis) loco lapsus trimestris ad consecrandum, adeoque ultra consecrationem & possessionem, ut tenuit Holtiensis, non esse expectandum lapsum istius trimestris. Unde jam illud deduci videtur, post acceptam possessionem expectandam esse vel ipsam consecrationem, vel trimestre datum ad consecrandum; adeoque posse vacare illa beneficia ante consecrationem, dum nimirum ea differtur ultra dictum trimestre, è contra autem post susceptam consecrationem expectandam esse possessionem, utpote sine qua non vacant beneficia illa. quod ipsum tenet Rota in dicta decis. dum ait: non esse curandum, quod plures teneant, non esse expectandam apprehensionem possessionis post consecrationem, vel lapsum temporis ad consecrandum; eò quod illorum Auctorum dictum tunc solum procedat, ubi in promotione vel translatione Papa decrevit, beneficia vacare à confirmatione, etsi tale expressum decretum non adit; standum dispositione juris communis. Videtur tamen eadem Rotæ decisio & Garc. cit. n. 12. & auctores passim indicare, quod si per ipsum promotum steterit, quod minus possessionem consequatur, sive si is absque iusto impedimento negligat sumere possessionem, non impediri, quod minus vacent beneficia ante adeptam ipsam possessionem, licet terminum illius capiendæ non præstigant. vide dicta in responsione secundâ.

Quæstio 156. Quid hac in parte dicendum de pensionibus?

Respondeo tamen, ut dictum sub initium quæst. præced. per promotionem ad Episcopatum vacent quoque pensiones, sicut ipsa beneficia, vacentque non nisi adepti pacificè possessionem, & secuta consecratione, aut lapsu trimestris ad consecrandum, ut dictum jam de ipsis, Garc. loc. cit. n. 25. ex Germon. illud tamen circa illas speciale, quod, etsi decerneretur juxta stylo curiæ, ut jam dictum, vacare beneficia, non facta expressa mentione de pensionibus, decretum illud se ad eas non extenderet; cum sit exorbitans, & pensio non sit beneficium; maxime cum sit diversa ratio quoad hoc in pensionibus & beneficiis; cum in beneficiis illud decretum fiat, ut beneficia statim possint à Papa provideri; quæ ratio cessat in pensionibus Garc. loc. cit. n. 27. quod si expressè quoque in illo decreto decerneretur vacare pensiones, de iis pariter ac de beneficiis loquendum est, quod vacent verè & effectualiter Garc. n. 28. juncto n. 29.

Quæstio 157. An, si cum promotus esset dispensatus, ut intra tempus à jure statutum non teneretur consecrari, sed ad annum v. g. differre consecrationem posset, durante illo tempore dispensationis vacent ejus beneficia?

Respondeo negativè Abb. n. 8. Butrio. n. 4. in c. cum in cunctis, de Elect. eò quod in dicto cap. secundum communem illius intellectum dicantur vacare beneficia promoti in Episcopatum in duobus casibus, nimirum si suscepta consecratio, aut tempus ad eam datum est elapsum, concurrente negligentia promoti; in casu autem hoc acceptæ dispensationis neutrum adit, neque consecratio, neque ejus neglectus. Respondentem negativè, Garc. loc. cit. nu. 14. Felix. in c. postulat. n. 13. l. m.